

Kultur eragile bat galdu du Euskal Herriak

zon on batekin, Maitia bezalako gizon batekin egin dena».

Jakes Abeberri Seaskako sortzaile lanetan Maitiarekin batera ibili zen, eta, egun, Miarritzeko zinegotzia da. Abeberri areago joan da kartzelaren kontrako adierazpenetan: «Kartzelak hil du Jean Louis, eta kartzelan atxiki dutenak dira heriotza honen arduradunak. Levert epaileak laugarren aldiz luzatu nahi zion kartzela denboraldia, Dei Gorteak askatzeko agindua eman duelarik. Haren duintasuna suntsitu dute. Euskal kulturarentzat garrantzi handia zuenez, txikitu nahi zuten». Ildo beretik mintzatu da Gazteriak elkarteare: «Abertzalea zen, eta bere biziko engaiamendu guztiak pagatu ditu. Jakina da Frantziako Estatu prest dela engaiamendu politiko batean sartuak diren jendeak lehertzeko. Arrazoi horiengatik zuten Jean Louis presondegratu. Kasu anitz bezalakoetan frogaz izpirik gabe hilabeteak presondegiaren pasatu behar izan zituen».

Frantziako Justiziak hil ondoren ere Maitiaren aurkako jazarpena segitu du. Atzo berean, Jean Levert epailearen aginduz, jandarmek Zabal eta Elkar Maitiaren lantokiak miatu zituzten, eta haren jabetza pertsonal zenbait atzeman.

Kultur gizon bat galdu da • EGUNKARIAREKIN mintzatu diren guztiek goraipatu dute Maitiak euskara eta euskal kulturaren alde egin zuen lan eskerga. Mailux Zaldunbide Seaskako lankide-

ak Maitia lehendakari izan zen garaian, eta geroztik lehendakari izanak, Maitiaren kementa nabarmendu du: «Ideia bat zuelarik bururaino eramaten zuen. Haren helburua, ezberdintasun politiko guztien gainetik, hizkuntza aitzinaraztea zen. Gogoratu behar da Seaskak Hizkuntza Nazionalarekin egin dituen hitzarmenetan ukan duen garrantzia».

Antonio Camposek hunkituta adierazi duenez, «Iparraldeko ikastoletan izan dugun gizonik preziatuena izan da. Ikastolak ghetto-tik atera zituen, ofizialtasuna eta laguntza ekonomikoak lortu zituen haientzat».

Jose Maria Sors Elkarreko gerenteak azpimarratu du Maitiak, beste zortzi kidearekin batera, Elkar sortzeko eman zuten «pauso ausarta». «Haren filosofia ibili den enpresa guztietan helburu bera izan du beti, kultura babestu eta bultzatzea».

Sorsek azaldu du euskal kultura azken urteotan galera gogorak izaten ari dela, Joseba Jakarena gogora ekarritz. «Duela urte eta erdi Jaka galdu genuen, eta orain Maitia. Beti esan ohi da onenak joaten direla, eta, kasu honetan, are nabarmenago geratzen da hori».

Guztiek azpimarratu dute Maitiak irekitako bideari jarraitzen ahaleginduko direla. Gazteriak elkarteak ziurtatu du Maitiak egindako lana ez duela ahanzik. «Zuk urratu duzun bidetik segituko dugu. Euskal Herriaren alde eman duzun guztia ez duzula hutsean egin segurtatzen ahal dizugu».

Bederatzi hilabete espetxean

1996KO irailaren 11n, Polizia Judizialak sei lagun atxilotu zituen Baionan —haietariko bat Jean-Louis Maitia—, Barne Ministerioak azaldu zuenez ETAko ustezko kide batzuen atxilotetaren ondorioz. Maitiari gaizkile elkarteko kide izatea leporatu zioten eta espetxeratu zuten. Poliziako ikertzaileek Zabal liburudendako diru kontuak itxi eta ikertzen hasi ziren.

Bederatzi hilabete espetxean egon ondoren, joan den ekainaren 6an Parisko Dei Gorteak askatu zuen, Levert epailearen aginduaren aurka joanez. Hala ere, debekatu zioten Zabal liburudendan lan egitea eta ondorioz Elkar-en lantokian ari zen.

Espetxean zelarik, gutun bat idatzi zuen, ETArekin zerikusirik ez zuela garbi uzteko, eta erranez borrokatzeko bitarteko ez bortitzen alde zela. Gogoratu zuen Euskal Herriari egiten zion ekarpena kultur mailan egiten zuela, ikastolen alde arituz eta euskal liburu eta diskoen argitalpenak bultzatuz.

Jean-Louis Maitia preso sartu zutelarik, elgarretaratzeak burutu egin ziren Baionan eta Hazparnen, eta salaketak ugarriak izan ziren. Euskal Batasunak, Zabal eta Elkar elkarteak, ikastoletako ikasle ohiak eta

irakasleak horiek guztiak eta beste ainitzek Maitiaren espetxeratzeari salatu zuten. Handik bi hilabetetara, ikusirik ez zutela askatzen, nahi zuten guzkie irekia zen sustengu talde bat sortu zen, lehen bilkuran 60 bat lagun bilduz.

Talde hori informazio eta mobilizazio lana antolatzeko sortu zen, Maitiaren askatzea lehenbailehen lortzeko helburuarekin. Horretarako, kultur elkarteengana zuzendu zen, eta orokorkiagoko gizarte osoarengana. Laster ehun kide bakoitza gehiagok osatzen zuten sustengu talde horrek justiziari eskatu zion Maitia askatzea, horrek ez zuelako trabarik ekarriko epaileak egin nahi zuten ikerketan.

Martxoaren 9an, kantaldi arrakastatsu bat antolatu zuten Saran. Kantaldiarekin batera, izenpetze bilketa bat abiatu zuten, laster 2000 izenpetze baino gehiago bilduz, eta haien artean hautetsiak, auzapezak, irakasleak eta kultur munduko pertsonalitateak izan ziren. Elkartasun zabal horrek argi erakutsi zuen jende askok Maitiarentzat zuen atxikimendua.

Sustengu taldeak bere lana bide horretatik jarraitu zuen Maitia askatu zuten arte. X

Gaztelania da EAEko parlamentarioen hizkuntza

Legegintzaldi honetan hitzaldien % 17tan soilik erabili dute euskara

Euskal Autonomi Elkarte-ko (EAE) politikariek gero eta gehiago erabiltzen dute euskara euren eguneroko jardunean. Nolanahi ere, hizkuntza horrek tarte txikia du oraindik politikarien ageraldi ofizial eta publikoetan. EA, EAJ eta HB dira, ordena horretan, Eusko Legebiltzarrean euskara gehien erabiltzen duten alderdiak.

Vasco Press / Bilbo

EUSKO Legebiltzarrean legegintzaldi honetan osoko bilkuretan politikariek egin dituzten 1.392 hitzaldietatik 293 bakarrik izan dira euskaraz, alegia, hitzaldien % 17. Alderdi abertzaleetako politikariak dira euskaraz gehien berba egiten dutenak; hala ere, lehenengo hamarren artean Carlos Iturgaitz PPko lehendakaria ageri da.

Eusko Alkartasuna (EA), Eusko Alderdi Jeltzalea (EAJ) eta Herri Batasuna (HB) dira, ordena horretan, hitzaldi ofizialetan euskaraz gehien mintzo diren taldeak. Hurrenez hurren, 120, 63 eta 44 aldiz erabili dute hizkuntza hori agintaldi honetan. Alderdi sozialistak eta Partidu Popularak bakoitzak sei txandatan erabili dute euskara Eusko Legebiltzarreko bilkuretan. Izquierda Unidak eta Unidad Alavesak, os-tera, ez dute behin ere hitzaldirik egin euskaraz.

Eusko Jaurlaritzak jorratutako txosten bateko datuek agertzen dutenez, EA da, bai proportzioz eta baita zenbaki nagusietan ere, euskarari garrantzi handien ematen dion talde politikoa. Carlos Garaikoetxearen alderdiko parlamentario guztiek erabili

Eusko Legebiltzarreko osoko bilkura bat.

OLALDE

dute noizbait euskara osoko bilkuretan eta, guztira, Eusko Legebiltzarreko euskarazko hitzaldien erdiak EAJ egin ditu.

Legebiltzakideei dagokienez, atal horretan ere lehenbiziko hiru postuetan EAJko partaideak azaltzen dira, hala nola Sabin Intxaurre, Igone Martinez de Luna eta Nekane Alzelai, bakoitzak 32, 28 eta 26 hitzaldi egin ditu euskaraz. Ondoren, EAJko Joseba Arregi (24), EAJko Maria Carrera (19), HBko Karmelo Landa eta Tasio Erkizia (19 eta 9), EAJko Juan Mari Juaristi eta Iñigo Urkullu (9 eta 8) eta PPko Carlos Iturgaitzek osatzen dute euskararen top 10a. Jose Antonio Ardanza lehendakariak, berriz, bost hitzaldi egin ditu euskaraz. PPko lehendakariaren kasuan esan behar da berak egin dituela bere alderdiaren euskarazko mintzaldi oro.

Legegintzaldi honetan euskararen erabilpenak gora egin duen arren, nabarmendu beharra dago, oro har, gaztelania dela nagusi Gasteizko Legebiltzarrean. Nolanahi ere, itxaropenerako datuak ere ageri dira; izan ere, osoko bilkura guztietan eztabaidaren batean erabili izan baita euskara. Aldi berean, Eusko Legebiltzarrean eserlekua duten 75 parlamentarioetatik 32 behin gutxienez mintzatu dira euskaraz, hau da, Ganbarako % 42.

Azkenik, talde bakoitzaren batez bestekoak aztertuz gero zera ikus daiteke: EAJ euskaraz gehiago erabiltzen duela gaztelania baino (% 56). EAJk, berriz, hitzaldi guztien % 27 egin ditu euskaraz, eta PSE-EEk eta PPK % 3na besterik ez. X

Petrolio untzi handi batek su hartu zuen Euskal Herritik 200 miliara

■ 275.000 tona petrolio zeramatzan frantziar banderako itsasuntziak

Erredakzioa / Donostia

FRANTZIAR BANDERA duen petrolio untzi batek su hartu zuen atzo arratsaldean Euskal Herritik 200 miliara. Telefonikako Itsas Zerbitzuak jakitera eman zuenez, arratsaldeko 17:00etan 275.000 tona petrolio zeramatzan Once izeneko untzia suak hartu zuen Atlantiar ozeanoan, Euskal Herria eta Bretania arteko erdibidean.

Asturiaseko Cabo Peñaseko irrati zerbitzuak arratsaldeko bostak inguruan jaso zuen itsasuntziaren deia morse bidez. Haren arabera Brestetik 150 miliara frantziar petrolio untzi batean sua piztu zen makinan

gelan, eta hasiera batean sua telegrafoak bidaltzeko gela hartu bazuen ere, ondoren marinelek sutea kontrolpean jarri ahal izan zuten. Iturri berberak jakinarazi dutenez, sua ez zen petrolio biltegiara iritsi, eta ez zen erregai isurketarik izan.

Sutea piztu bezain laster, Frantziako kostaldearekin harremanetan jarri ziren untziko arduradunak, eta jakinaren gainean jarri zituzten, halaber, kostaldeko portu nagusiak. Ondoren satelite bidez etengabeko harremanetan izan ziren Once untziko arduradunak eta itsas zerbitzuak.

Sutea piztu zenean tripulazioak untzia utzi egin zuen, baina

ondoren itzuli egin zen kontrolpean zegoela ikusita.

Untziak zeraman erregaia eta bere luzera (333 metro inguru) kontuan izanik, alarma egoera piztu zen kantauri itsasoan albistea ezagutzera eman bezain laster. Euskal Herriko itsas arduradunek ere ez zuten istripuak ekar zitzakeen ondorioak ezkutatu nahi izan. Izan ere, petrolio untzitik ez zen isurketarik izan, eta horrek ondorio larriak saihestu zituen.

Petrolio isurketarik izan balitz, Euskal Herriko kostaldeak jasango zukeen marea beltz handiena eta arriskutsuena zatekeela jakitera eman zuten iturri berberak. X